

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1936 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1936/1937 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) **Avlöningar till statsråden utan departement m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1936 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937 (punkt 1, sid. 1 och 2, av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för samma dag) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar till statsråden utan departement m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 82,000 kronor.

2:o) **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, sid. 2—3) att

dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för departementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937,

dels ock till Justitiedepartementet: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 204,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget dels en ökning av anslagsmedlen till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal med 900 kronor, dels ock en höjning av anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän med 2,800 kronor, avseende provisoriskt dyrortstillägg.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen.....	kronor	24,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	»	143,400
3. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	7,900
4. Arvode för biträde vid redigeringen av Svensk författningssamling	»	2,000
5. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor	20,400
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	600
		21,000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke- ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	5,700
		<hr/>
	Summa kronor	204,000;

b) till *Justitiedepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 204,000 kronor.

3:o) **Justitiedepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 3—4) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 68,800 kronor.

4:o) **Svensk författningssamling.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 4) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svensk författningssamling* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 90,000 kronor.

5:o) **Lagberedningen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 4 och 5) att till Lagberedningen för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Av det äskade beloppet, som utvisar en höjning i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget med 12,500 kronor, beräknas 58,000 kronor till arvoden åt lagberedningens ordförande och ledamöter, 20,000 kronor till arvoden åt särskilda sakkunniga att biträda vid utredningen om en revision av aktiebolagslagstiftningen ävensom till expenser och resekostnader, föranledda av det nordiska samarbetet, samt 2,000 kronor till tryckning av lagberedningens betänkande.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lagberedningen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

6:o) **Processlagberedningen.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, sid. 5), vilket innebär en höjning i förhållande till nu utgående anslag med 7,500 kronor, avseende dels författningssenlig avlöningsförhöjning till en ledamot, dels ock medel till tryckningskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Processlagberedningen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

7:o) **Chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifers allmängörande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, sid. 5) och under erinran, att anslaget för innevarande budgetår upptagits med samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifers allmängörande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 16,000 kronor.

Justitiekanslersämbetet.

8:o) **Justitiekanslersexpeditionen: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 6—7), vilket i förhållande till gällande avlöningsstat innebär en höjning av anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän med 500 kronor, avseende provisoriskt dyrortstillägg, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiekanslersexpeditionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1.	Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	38,600
2.	Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.:		
	a) Grundavlöningar m. m.	kronor	6,400
	b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	200
		»	6,600
3.	Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
			<hr/>
		Summa kronor	46,400;

b) till *Justitiekanslersexpeditionen*: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 46,400 kronor.

9:o) **Justitiekanslersexpeditionen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 7), enligt vilket räknats med ökat medelsbehov av 500 kronor till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersexpeditionen: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 6,500 kronor.

Domstolarna.

10:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 7—9) att

dels medgiva att, för täckande av felande belopp till avlöningar till justitieråden under budgetåret 1935/1936, erforderligt belopp må överföras från det för nämnda budgetår beviljade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter till det för samma budgetår beviljade anslaget till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden,

dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för högsta domstolen, att tillämpas under budgetåret 1936/1937,

dels ock till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 553,200 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 550,800 kronor. Vid detsammias beräkning har hänsyn icke tagits till att vissa justitieråd på grund av 4 § civila tjänstepensionsreglementet äro befriade från pensionsavdrag. Deras avlöningar komma följaktligen att belasta anslaget med högre belopp än vid beräkningen förutsatts. Då anslaget för löpande budgetår är maximerat, har Kungl. Maj:t föreslagit, att det måtte förstärkas med felande belopp från anslaget till oförutsedda utgifter. För nästa

budgetår åter föreslås att anslaget, på sätt närmare framgår av den av departementschefen förordade avlöningsstaten, anvisas såsom förslagsanslag.

Enligt beslut av 1935 års riksdag har antalet justitieråd från och med den 1 oktober 1935 ökat från 24 till 28. Denna ökning beräknas bestå intill den 1 september 1936, efter vilken tidpunkt justitierådets antal, i den mån ledigheter inträffa, skall nedbringas till 24. Den 3 januari 1936 har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut återbesatt ett genom dödsfall ledigblivet justitierådsämbete.

Under nästa budgetår inträder skyldighet för två justitieråd att avgå från tjänsten. Deras ämbeten skola följaktligen icke återbesättas. Med hänsyn härtill har för budgetåret beräknats lön till det ena justitierådet under tre månader och till det andra under åtta månader, varjämte avlöningsbeloppet till dessa justitieråd i den föreslagna staten upptagits förslagsvis.

Vid den granskning utskottet ägnat Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har utskottet funnit sig böra tillstyrka desamma. Utskottet förutsätter dock, att den möjlighet att återbesätta justitierådsämbete, därest ledighet skulle inträffa å annan tidpunkt än beräknats, som står Kungl. Maj:t till buds genom att avlöningsbeloppet till två justitieråd beräknats förslagsvis, endast kommer att anlitas om så oundgängligen befinnes erforderligt.

Utskottet.

Under återopande av det anförda får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva att, för täckande av felande belopp till avlöningar till justitieråden under budgetåret 1935/1936, erforderligt belopp må överföras från det för nämnda budgetår beviljade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter till det för samma budgetår beviljade anslaget till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden;

b) fastställa följande avlöningsstat för högsta domstolen, att tillämpas under budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

Avlöningar till justitieråden, *förslagsvis*..... kronor 553,200

Avlöningsstat.

1 justitieråd	kronor 21,000	
25 »	» 525,000	
2 » <i>förslagsvis</i> ..	» 19,300	kronor 565,300
Avgå: pensionsavdrag, <i>förslagsvis</i>	» 12,100	

Kronor 553,200;

c) till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 553,200 kronor.

11:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 9—16) att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för nedre justitierevisionen,

dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas under budgetåret 1936/1937,

dels ock till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 575,600 kronor.

För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett anslag av 596,600 kronor.

Beträffande antalet tjänstemän å ordinarie stat föreslås för nästa budgetår den förändringen, att fyra förordnade revisionssekreterare med egna rotlar måtte uppföras å ordinarie stat. Den tillfälliga förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter, som sålunda skulle göras permanent, har bestått alltsedan år 1916. Vid bifall till förslaget skulle anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat höjas från 384,700 kronor till 430,800 kronor, medan anslagsposten till avlöningar till fyra förordnade revisionssekreterare å 47,800 kronor skulle uteslutas ur staten.

Med anledning av den under föregående punkt omförmälda tillfälliga ökningen av justitierådens antal har i gällande stat uppförts en post till avlöningar till personal i anledning av nämnda ökning å 69,500 kronor. För nästa budgetår föreslås posten sänkt till 40,600 kronor, men samtidigt hemställs att den måtte till beloppet upptagas förslagsvis.

Slutligen har posten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän höjts med 9,600 kronor, vilket belopp avser det provisoriska dyrortstillägget. Postens slutsumma har angivits till 22,600 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för nedre justitierevisionen:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
27 revisionssekreterare	B 30
4 protokollssekreterare	B 22
2 registratorer	B 22
1 kanslist	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
4 expeditionsvakter	B 5
13 kontorsbiträden	B 4
För tjänstgöring i högsta domstolen:	
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
Tjänstemän å övergångsstat.	
2 protokollssekreterare	B 22;

b) fastställa följande avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas under budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 430,800
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	» 15,800
3. Avlöningar till extra revisionssekreterare .	» 18,000
4. Avlöningar till personal i anledning av att ledamöter i lagrådet under viss tid kunna komma att tjänstgöra i högsta domstolen, <i>förslagsvis</i>	» 5,000
5. Avlöningar till personal i anledning av till- fällig ökning av justitierådens antal, <i>för- slagsvis</i>	» 40,600
6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestäm- da av Kungl. Maj:t	» 2,100
7. Avlöningar till övrig icke- ordinarie personal:	
a) Grundavlöningar m. m. kronor 38,600	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 2,100
8. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	» 22,600
Summa kronor 575,600;	

c) till *Högsta domstolen m. m.*: *Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 575,600 kronor.

12:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 16) och under erinran, att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 49,900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 48,900 kronor.

13:o) **Bidrag till utgivande av »Nytt juridiskt arkiv».** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 16) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till utgivande av »Nytt juridiskt arkiv»* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 2,000 kronor.

14:o) **Regeringsrätten: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, sid. 17 och 18), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 300 kronor, avseende provisoriskt dyrortstillägg, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för regeringsrätten, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till regeringsråden, *förslagsvis..* kronor 142,800

A v l ö n i n g s s t a t .

1 regerings-		
råd.....	kronor	21,000
6 regerings-		
råd.....	»	126,000
		kronor 147,000
Avgå: pensionsavdrag, för-		
slagsvis	»	4,200
		<u>Kronor 142,800</u>

2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis.....* » 6,500

3. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis.....* » 500

Summa kronor 149,800;

b) till *Regeringsrätten*: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 149,800 kronor.

15:o) **Regeringsrätten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, sid. 18) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrätten*: *Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 4,800 kronor.

16:o) **Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, sid. 18), vilket icke innefattar ändring i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrättens årsbok* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 12,000 kronor.

17:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, sid. 19—50) att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för hovrätterna,

dels fastställa av departementschefen förordade avlöningsstater för hovrätterna, att tillämpas under budgetåret 1936/1937,

dels ock till Hovrätterna: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,591,900 kronor.

Departementschefen har till en början behandlat vissa frågor, som äro gemensamma för samtliga hovrätterna eller i allt fall äro av betydelse utöver den eller de hovrätter, som närmast beröras.

Vid 1935 års riksdag beslöts inrättandet av en hovrätt för övre Norrland, avsedd att omfatta Västerbottens och Norrbottens län. Denna hovrätt, som beräknats träda i verksamhet från och med den 1 oktober 1936, skall komma till stånd genom utbrytning ur Svea hovrätt, dock att vissa tjänster måste inrättas utan motsvarande minskning beträffande den personal, som nu finnes i sistnämnda hovrätt. Den nya hovrätten skall arbeta å en division.

Presidenten i den norrländska hovrätten har föreslagits placeras i samma lönegrad som presidenterna i övriga hovrätter eller A 3. Vidare har föreslagits inrättandet av fem hovrättsrådjtjänster, varvid utbrytningen ur Svea hovrätt skall ske på det sätt, att fem extra ledamotsbefattningar i denna hovrätt indragas. Sekreterartjänsten i den nya hovrätten har placerats i lönegraden B 26, varjämte en ordinarie fiskalsbefattning i lönegraden B 22 föreslagits. Vidare har såsom ordinarie befattningshavare upptagits ett kanslibitråde, en expeditionsvakt och ett kontorsbitråde, placerade i lönegraderna B 7, respektive B 5 och B 4. Samtidigt har en ordinarie kanslibiträdes-

och en ordinarie kontorsbiträdesbefattning utbrutits ur staten för Svea hovrätt. Vidare har räknats med ett ordförandearvode å 1,500 kronor och ett viceordförandearvode å 500 kronor eller sålunda samma arvodesbelopp, som anvisats för övriga hovrätter. Till fiskalsaspiranter hava beräknats två arvoden.

Beträffande hovrätten över Skåne och Blekinge föreslås inrättandet av två nya hovrättsrådsämbeten, varvid samtidigt två ordinarie fiskalsbefattningar skulle indragas samt medel icke vidare beräknas till tilläggsarvoden till två fiskaler med tjänstgöringskyldighet såsom adjungerade ledamöter.

Antalet fiskalstjänster i hovrätterna utgör för närvarande i Svea hovrätt tolv, i Göta hovrätt åtta och i hovrätten över Skåne och Blekinge fyra. För nästa budgetår föreslås, att antalet dylika tjänster i varje hovrätt sättes lika med antalet divisioner i hovrätten. Vad hovrätten över Skåne och Blekinge beträffar nedbringas antalet ordinarie fiskaler till två, motsvarande antalet divisioner, genom bifall till förslaget om inrättandet av två nya hovrättsrådsämbeten. För hovrätten för Övre Norrland har såsom nämnts ifrågasatts en fiskalstjänst. I envar av de övriga hovrätterna skulle indragas fyra fiskalstjänster, varefter skulle återstå i Svea hovrätt åtta och i Göta hovrätt fyra fiskaler. I stället för de indragna tjänsterna skulle medel beräknas till avlöande av motsvarande antal extra fiskaler.

Beträffande övergången till den nya ordningen har framhållits, att för närvarande en del fiskalstjänster vore lediga, nämligen i Svea hovrätt en, i Göta hovrätt två och i hovrätten över Skåne och Blekinge en. Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 13 december 1935 få de lediga befattningarna tillsvidare ej återbesättas. Dessa skulle vid bifall till förevarande förslag indragas från och med det nya budgetårets ingång. Om antalet vid denna tid icke lediga fiskalsbefattningar skulle överstiga det enligt den reducerade staten fastställda, har hemställts, att överskjutande antal i varje hovrätt måtte av Kungl. Maj:t upptagas i hovrättens personalförteckning å övergångsstat. Då till följd av förordnanden å andra befattningar de ordinarie fiskalerna aldrig åtnjöte några löneförmåner i egenskap av fiskaler, syntes det mellertid — i enlighet med vad som förekommit i tidigare, med detta jämförligt fall — ej vara erforderligt att beräkna avlöning åt det antal, som möjligen kunde komma att uppföras på övergångsstat.

Departementschefen har därefter övergått till anslagsberäkningen.

Beträffande *Svea hovrätt* innebär förslaget till avlöningsstat utöver de förändringar, som sammanhånga med inrättandet av den nya hovrätten och den föreslagna indragningen av fiskalstjänster, att medel beräknats till arvoden åt ytterligare sju fiskalsaspiranter, varigenom å varje division komme att finnas två aspiranter. Vidare har en höjning av de till provisoriskt dyrortstillägg beräknade medlen föreslagits. En närmare redogörelse för anslagsberäkningen återfinnes å sid 38—40 i statsrådsprotokollet. Den för nästa budgetår föreslagna avlöningsstatens slutsumma uppgår till 875,100 kronor mot 904,100 kronor i gällande avlöningsstat.

För Göta hovrätt har uppflyttningen av Jönköping i ortsgrupp E medfört ökat medelsbehov. Vidare har räknats med ytterligare fyra aspirantarvoden, varjämte de förändringar i avlöningsstaten vidtagits, som sammanhånga med indragningen av fyra ordinarie fiskaler. Slutligen bortfaller ett belopp av 400 kronor, som tidigare utgått till ett kontorsbiträde såsom särskild löneförmån, då detta kontorsbiträde erhållit avsked från och med den 1 juli 1935. Anslagsberäkningen återfinnes å sid. 42 i statsrådsprotokollet. Den föreslagna avlöningsstaten slutar å 394,000 kronor, vilket belopp motsvaras av 385,600 kronor i gällande stat.

Utöver de förändringar, som i det förgående berörts, har beträffande *hovrätten över Skåne och Blekinge* föreslagits, att i stället för en sekreterar-, en advokatfiskals- och en notarietjänst skulle å personalförteckningen uppföras två tjänster, nämligen en såsom sekreterare i lönegraden B 26 och en såsom aktuarie i lönegraden B 22. Därjämte har bland annat räknats med ökat medelsbehov för avlönande av ytterligare två fiskalsaspiranter. En detaljerad redogörelse för beräkningarna återfinnes å sid. 45 och 46 i statsrådsprotokollet. Den nya avlöningsstaten slutar å 232,400 kronor och den nu gällande å 231,600 kronor.

Beträffande *hovrätten för Övre Norrland* har medelsbehovet beräknats i anslutning till den redogörelse för hovrättens organisation, som i det föregående lämnats. Därutöver må endast omnämnas, att medel under posten till grundavlönningar m. m. till icke-ordinarie personal beräknats för avlönande av en extra fiskal och två fiskalsaspiranter samt för extra ledamöter 5,000 kronor, för renskrivningskostnader 500 kronor och för extra arbetskrafter 1,000 kronor. Den föreslagna avlöningsstaten, som avser tre fjärdedels budgetår, slutar å 90,400 kronor.

Sammanlagt har hovrätternas avlöningsanslag upptagits med 1,591,900 kronor mot 1,521,300 kronor för löpande budgetår.

Den föreslagna organisationen av hovrätten för Övre Norrland har givit utskottet anledning till erinran allenast i fråga om de föreslagna arvoden till ordförande och vice ordförande å hovrättens division. Utskottet vill i avseende härå till en början erinra, att sammansatta stats- och första lagutskottet vid 1935 års riksdag, i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 2 bland annat framhållit, att det möjligen kunde ifrågasättas, huruvida det vore erforderligt att medgiva särskilda arvoden åt såväl ordförande som vice ordförande å hovrättens division, då presidenten i den föreslagna hovrätten i viss icke så ringa utsträckning torde komma att delta i målens avgörande. Vidare må framhållas, att statskontoret i utlåtande över en inom justitiedepartementet i oktober 1935 upprättad promemoria rörande hovrättens organisation uttalat, att någon särskild ordförande vid sidan av presidenten knappast kunde vara erforderlig. Då emellertid presidenten i synnerhet under första tiden efter hovrättens inrättande i viss omfattning torde komma att tagas i anspråk för andra uppgifter än den dömande verksamheten, har statskontoret ansett sig icke böra göra erinran mot att arvodet till vice ordföranden å divisionen tills

Utskottet.

vidare utginge med 1,000 kronor. Jämväl allmänna civilförvaltningens löne-nämnd har ansett, att presidenten skulle kunna i huvudsak fullgöra ordförandeskapet å divisionen men förordat ett särskilt arvode åt vice ordföranden å 1,500 kronor.

Av det anförda framgår, att betänkligheter från skilda håll framkommit gentemot en anordning med särskilda arvoden åt ordförande och vice ordförande å hovrättens division. Jämväl utskottet delar dessa betänkligheter. Enligt utskottets förmenande torde det vara möjligt att utan allvarligare olägenheter ordna hovrättens arbete så, att presidenten i viss utsträckning fungerar såsom ordförande. Åt särskild ledamot å divisionen bör emellertid uppdragas att vid förhinder för presidenten tjänstgöra såsom ordförande, varjämte de uppgifter, som i övrigt åvila ordförande och vice ordförande å divisionerna i rikets hovrätter, böra fördelas mellan presidenten och nämnda ledamot på sätt, som befinnes lämpligt. Till ledamoten synes böra utgå ett årligt arvode av 1,500 kronor. Vid bifall till utskottets förslag i denna del bör alltså anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, i avlöningsstaten för den norrländska hovrätten upptagas till 1,125 kronor, utgörande arvode till omförmälda ledamot under tre fjärdedels budgetår. För utjämnande av statens slutsumma torde därjämte posten till avlöningsförhöjningar m. m. till icke-ordinarie personal böra höjas med 75 kronor till 575 kronor.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att till hovrätten för Övre Norrland skall från Svea hovrätt överflyttas en ordinarie kanslibiträdesbefattning och en ordinarie kontorsbiträdesbefattning. Å sistnämnda hovrätts stat hava emellertid medel beräknats till avlöande av ett extra ordinarie kanslibitråde och ett extra ordinarie kontorsbiträde. Enligt utskottets förmenande torde dessa extra ordinarie befattningar — i likhet med vad som föreslagits beträffande fem extra ledamotsbefattningar i hovrätten — böra indragas och de till överflyttning föreslagna ordinarie befattningarna i stället bibehållas vid hovrätten. Vid bifall härtill bör beträffande avlöningsstaten för Svea hovrätt vidtagas de förändringarna, att anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat ökas med i runt tal 4,500 kronor och posten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal minskas med 3,300 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av två nya hovrättsrådsämbeten vid hovrätten över Skåne och Blekinge liksom förslaget om indragning av vissa ordinarie fiskalstjänster finner sig utskottet böra tillstyrka.

Vad härefter angår hovrätternas avlöningsstater och Kungl. Maj:ts i samband därmed framlagda förslag har utskottet, utöver de förändringar, för vilka förut redogjorts, endast en mindre jämkning att föreslå beträffande avlöningsstaten för hovrätten för Övre Norrland. Beträffande denna hovrätt har Kungl. Maj:t under posten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal beräknat medel till avlöande av extra ledamöter, vilka skulle tjänstgöra under semestertid och då ordinarie ledamöter åtnjuta tjänstledighet. I likhet med statskontoret anser utskottet, att de medel, som erfordras för avlöande av dessa extra ledamöter böra, vare sig de ordinarie ledamöterna åtnjuta semester eller tjänstledighet, utgå från anslagsposten till avlöningar

till tjänstemän å ordinarie stat. Anslagsposten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal bör därför minskas med i runt tal 3,000 kronor, utgörande medelsbehovet under tre fjärdedels budgetår.

Enligt utskottets förslag skulle sålunda avlöningsstaterna för Göta hovrätt och hovrätten över Skåne och Blekinge upptagas med de belopp, som föreslagits av Kungl. Maj:t. Avlöningsstaten för Svea hovrätt skulle höjas från 875,100 kronor till 876,300 kronor och avlöningsstaten för hovrätten för Övre Norrland minskas från 90,400 kronor till 87,100 kronor. Anslagets slutsumma skulle följaktligen bliva 1,589,800 kronor.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för hovrätterna:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
------------	----------

Svea hovrätt.

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 president	A 3
40 hovrättsråd	B 30
1 krigshovrättsråd	B 30
1 sekreterare	B 27
1 advokatfiskal	B 24
1 överkrigsfiskal	B 24
2 aktuarier	B 22
1 arkivarie	B 22
8 fiskaler	B 22
3 notarier	B 22
1 förste expeditionsvakt	B 7
7 kanslibiträden	B 7
6 expeditionsvakter	B 5
6 kontorsbiträden	B 4
4 skrivbiträden	B 2

Göta hovrätt.

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 president	A 3
20 hovrättsråd	B 30
1 sekreterare	B 27
1 advokatfiskal	B 24
1 aktuarie	B 22
4 fiskaler	B 22
2 notarier	B 22
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4
3 skrivbiträden	B 2

Befattning

Lönegrad

Hovrätten över Skåne och Blekinge.

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 president	A	3
11 hovrättsråd	B	30
1 sekreterare	B	26
1 aktuarie	B	22
2 fiskaler	B	22
1 förste expeditionsvakt	B	7
1 kanslibiträde	B	7
1 expeditionsvakt	B	5
3 kontorsbiträden	B	4
1 skrivbiträde	B	2

Hovrätten för Övre Norrland.

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 president	A	3
5 hovrättsråd	B	30
1 sekreterare	B	26
1 fiskal	B	22
1 kanslibiträde	B	7
1 expeditionsvakt	B	5
1 kontorsbiträde	B	4;

b) fastställa följande avlöningsstater för hovrätterna, att tillämpas under budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.**Svea hovrätt.**

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	698,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	18,500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m. kronor		124,400
b) Avlöningsförhöjningar, m. m., <i>förslagsvis</i>	»	4,000
		128,400
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	30,900
	Summa kronor	876,300

Göta hovrätt.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	342,100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	8,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m. kronor	41,900	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	2,000
		»
		43,900
	Summa kronor	394,000

Hovrätten över Skåne och Blekinge.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	192,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	4,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m. kronor	31,900	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,900
		»
		35,800
	Summa kronor	232,400

Hovrätten för Övre Norrland.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	76,200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	1,125
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m. kronor	9,200	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	575
		»
		9,775
	Summa kronor	87,100;

c) till *Hovrätterna: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,589,800 kronor.

18:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18, sid. 51 och 52) att till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 80,100 kronor.

För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats 73,900 kronor. Den föreslagna ökningen med 6,200 kronor är föranledd av inrättandet av hovrätten för Övre Norrland.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 80,100 kronor.

19:o) **Kostnader för inrättandet av hovrätten för Övre Norrland.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, sid. 52), vilket avser anskaffande av bibliotek för 10,000 kronor, inköp av inventarier för 4,000 kronor och flyttningskostnader, uppskattade till 15,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av *Kostnader för inrättandet av hovrätten för Övre Norrland* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 29,000 kronor.

20:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 20, sid. 52—71) jämte hithörande motioner (I: 115, 116, 176 och 233 samt II: 299, 432 och 542) avgiver utskottet framdeles under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

21:o) **Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 71) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 24,700 kronor.

22:o) **Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, sid. 72) och under erinran, att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 268,300 kronor.

23:o) **Häradsrätterna: Nya fastighetsböcker för landet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, sid. 72—73) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

24:o) **Vattendomstolarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 73—78) att

dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas under budgetåret 1936/1937,

dels ock till Vattendomstolarna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 254,200 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär å ena sidan en ökning av anslagsmedlen till den ordinarie verksamheten med 11,200 kronor och å andra sidan en minskning av anslagsmedlen till målet angående sjön Vänerens reglering med 26,000 kronor.

Den föreslagna ökningen fördelar sig sålunda. Anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat har höjts med 600 kronor, huvudsakligen beroende på ändrad fördelning av orterna i riket å dyrortsgrupper. Vidare har posten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal höjts med 9,400 kronor, varav ett belopp av 6,240 kronor avser tillfällig förstärkning av vattendomstolarnas personal med en biträdande vattenrättssekreterare, huvudsakligen stationerad vid Söderbygdens vattendomstol, samt 2,500 kronor ökad skrivhjälp vid samtliga vattendomstolar, medan återstoden sammanhänger med nyssnämnda ändring av dyrortsgrupperingen. Slutligen har anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän höjts med 1,200 kronor, vilket belopp avser det provisoriska dyrortstillägget.

Den föreslagna minskningen har sin grund däri, att målet angående sjön Vänerens reglering förväntas bli avdömt någon gång vid slutet av 1936. Av minskningen beräknas 23,800 kronor belöpa å anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, samt 2,200 kronor å avlöningarna till övrig icke-ordinarie personal.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke föranlett någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas under budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

Ordinarie verksamhet.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	136,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	9,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor	67,500
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,200
	»	70,700
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	9,000
	Summa kronor	225,200

Målet angående sjön Vänerens reglering.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	26,500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	2,500
	Summa kronor	29,000;

b) till *Vattendomstolarna: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 254,200 kronor.

25:o) **Vattendomstolarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, sid. 78—79) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 64,100 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 60,100 kronor.

26:o) **Civil personal vid krigsrätterna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, sid. 79—80) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civil personal vid krigsrätterna: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 124,900 kronor.

27:o) **Civil personal vid krigsrätterna: Reseersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, sid. 80) och under erinran, att anslaget för innevarande budgetår upptagits med samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civil personal vid krigsrätterna: Reseersättningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor.

Rättegångsväsendet i allmänhet.

28:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28, sid. 80—83) att till Ersättning åt domare, vittnen och parter för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor.

För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats 390,000 kronor. Den för nästa budgetår föreslagna höjningen är föranledd av belastningen å anslaget under budgetåret 1934/1935.

Vidare har föreslagits, att vissa utgifter, som tidigare belastat annat anslag, i stället skulle gäldas av förevarande anslag. Departementschefen har i avseende härå anfört i huvudsak följande.

I 3 § lagen den 7 maj 1918 (nr 297) om kungörande av tiden för tings början och avslutande m. m. föreskrevs, att häradshövding hade att föranstalta därom att vissa uppgifter angående tid och ort för tingssammanträden bleve kungjorda i en eller flera tidningar inom orten. För kungörelsekostnaden skulle häradshövdingen njuta ersättning av allmänna medel. I kungörelsen den 8 november 1922 (nr 464) angående sättet för gäldande av kostnaden för införande i ortstidning av domhavandes å landet tillkännagivanden om tiden för tings början och avslutande m. m. föreskrives, att sådan kostnad skall av länsstyrelse bestridas från andra huvudtitelns förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. Nämnda lag har numera upphävts genom lagen den 8 mars 1935 (nr 61) om kungörande av häradsrätts sammanträden. Denna innehåller emellertid i 3 § enahanda bestämmelse som motsvarande paragraf i lagen den 7 maj 1918.

I samband med beslutet om ändrad uppställning av riksstatens utgiftssida har anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. utgått ur riksstaten. Därest riksdagen icke däremot framställer någon erinran, torde därför Kungl. Maj:t få bemyndiga länsstyrelserna att avföra kostnaderna för förutnämnda kungörelser å ifrågavarande anslag; och torde detta få gälla jämväl de kostnader som förekommit under innevarande budgetår.

Ett annat spørsmål avser gäldandet av vissa kostnader enligt lagen den 14 juni 1917 (nr 376) om barn utom äktenskap. I 28 § nämnda lag stadgas att, om i mål om barn utom äktenskap utslag ej kan givas omedelbart men tvist allenast är om beloppet av underhållsbidrag eller sannolika skäl föreligga till antagande att svaranden är bidragsskyldig, rätten på yrkande av käranden äger förordna, att svaranden skall utgiva skäligt bidrag för tiden till dess rätten meddelar slutligt utslag. Likaså äger, jämlikt 29 § samma lag, om å landet stämning är uttagen men målet ännu ej förevarit vid rätten, domaren på ansökan av käranden, där denne förebringar sannolika skäl till antagande att svaranden är bidragsskyldig, förordna, att svaranden skall utgiva skäligt bidrag för tiden till dess rätten meddelar slutligt utslag. I 32 § samma lag föreskrives att, om svaranden, efter det han på grund av förordnande som i 28 eller 29 § sägs, eller slutligt utslag som ej vunnit laga kraft betalat underhållsbidrag, genom laga kraft ägande dom funnits icke vara underhållsskyldig, svaranden dock ej må av den som mottagit underhållsbidraget söka åter vad han utgivit men äger av allmänna medel återbekomma guldna bidragsbelopp jämte ränta efter sex för hundra om året från betalningsdagen.

Ansökan härom skall ingivas till länsstyrelsen i det län där målet avgjordes av underrätt. Vad av allmänna medel utgivits skall stanna å statsverket, där ej länsstyrelsen på grund av särskilda omständigheter finner skäligt förordna, att staten skall söka sitt åter av den, som mottagit underhållsbidraget.

De kostnader som enligt dessa bestämmelser drabba statsverket hava i regel uppgått till obetydliga belopp och hava hittills gäldats av andra huvudtitelns allmänna anslag till extra utgifter. Med hänsyn till kostnadernas beskaffenhet och då det ju icke är uteslutet, att de något budgetår kunna stiga till mera avsevärda belopp, synes det lämpligt att kostnaderna gäldas av förevarande anslag, som i motsats till anslaget till extra utgifter är ett förslagsanslag. Därest riksdagen icke har något däremot att erinra, torde Kungl. Maj:t få meddela förordnande därom att kostnader varom nu är fråga, vilka stanna å statsverket, skola från och med nästkommande budgetår bestridas från förevarande anslag.

Utskottet.

Mot beräkningen av det för nästa budgetår erforderliga anslagsbeloppet, vilken beräkning bygger på senaste belastningssiffror, har utskottet icke något att erinra.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att de kostnader för kungörande av tid och ort för tingssammanträden, vilka enligt de av departementschefen åberopade författningarna skola stanna å statsverket, böra från och med innevarande budgetår avföras å anslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter. Ej heller synes utskottet något vara att erinra däremot, att de av departementschefen omnämnda kostnaderna enligt lagen om barn utom äktenskap från och med nästkommande budgetår bestridas från förevarande anslag.

Under åberopande av det anförda får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor.

29:o) **Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29, sid. 83 och 84) att till Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

Förevarande anslag höjdes av 1931 års riksdag från 300,000 kronor med 100,000 kronor till 400,000 kronor, med vilket belopp anslaget utgick till och med budgetåret 1933/1934. Då frågan om anslag för ändamålet behandlades i 1934 års statsverksproposition framhölls, att enligt budgetredovisningen för budgetåret 1932/1933 nettoutgifterna å anslaget avsevärt stigit och för nämnda budgetår uppgått till icke mindre än omkring 498,500 kronor. En höjning av anslaget syntes därför ej kunna undgås, vilken med hänsyn till verkningarna av ett till domstolarna utsänt cirkulär om iakttagande av varsamhet beträffande förordnande av biträde och inkallande av

vittnen i här ifrågavarande mål ansågs kunna begränsas till 50,000 kronor. Ett anslag å 450,000 kronor beviljades därefter av 1934 års riksdag. Vid prövning av anslagsfrågan för budgetåret 1935/1936 ansågs — med hänsyn till att enligt budgetredovisningen för budgetåret 1933/1934 nettoutgifterna å anslaget för nämnda budgetår uppgått till omkring 454,000 kronor — anslaget böra upptagas med oförändrat belopp 450,000 kronor. Detta belopp blev av riksdagen beviljat.

Den senaste budgetredovisningen utvisar, att utgifterna ytterligare stigit, i det de för budgetåret 1934/1935 uppgått till omkring 495,000 kronor.

Departementschefen framhåller, att anledningen till de stegrade utgifterna, enligt vad vederbörande statistiska uppgifter giva vid handen, torde vara att söka i ökat antal mål, däri fri rättegång beviljats. Ökad belastning torde vidare enligt departementschefen uppkomma, därest muntliga förhör i hovrätterna komme att hållas i större utsträckning än nu skedde.

Den tendens till ökad belastning å ifrågavarande anslag, som gjort sig gällande, har tidigare varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. Sålunda uttalade 1933 års riksdag, att den förväntade, att domstolarna iakttog största möjliga sparsamhet vid bestämmande av ersättningar av statsmedel, icke blott åt rättegångsbiträden och förundersökare utan även åt vittnen och andra ersättningsberättigade.

I statsverkspropositionen till 1934 års riksdag framhöll departementschefen, att verkställd utredning givit vid handen, att domstolarna vidtagit åtgärder till nedbringande av kostnaderna för arvoden till rättegångsbiträden samt för vittnesersättningar. Att belastningen å anslaget ändå ökats, syntes sammanhänga därmed, att antalet personer, som beviljats fri rättegång, i ej ringa mån stigit. Vid samma års riksdag uttalades, att riksdagen, som beaktat, att åtgärder vidtagits för nedbringande av kostnaderna för statsverket i anledning av lagen om fri rättegång, förväntade, att åsyftat resultat därav skulle ernås.

Efter en mindre nedgång under budgetåret 1933/1934 hava utgifterna å anslaget ånyo stigit.

Utskottet anser sig böra ytterligare understryka vikten av att största möjliga sparsamhet iakttages vid handhavandet av statens medel i förevarande hänseende. I anslutning till de av riksdagen tidigare gjorda uttalandena vill utskottet framhålla angelägenheten av att vid beviljandet av fri rättegång all den försiktighet iakttages, som utan eftersättande av berättigade intressen kan ske. Det synes utskottet vidare böra övervägas, huruvida icke åtgärder, utöver redan vidtagna, kunna ifrågakomma för att inom rimliga kostnader ernå det med anslaget avsedda syftet.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel*, för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

Utskottet.

30:o) **Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, sid. 84) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

31:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31, sid. 84 och 85) att till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

Jämväl för innevarande budgetår har för ändamålet beviljats ett belopp av 70,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 117, inom första kammaren av herr *O. Wangson* och den andra, nr 239, inom andra kammaren av herrar *P. Pehrsson* i Göteborg och *E. Lind*, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta, att ersättningen för övervakande av villkorligt dömda skall utgå med 12 kronor för första månaden och 3 kronor för varje efterföljande och att för budgetåret 1936/1937 härför anvisas ett förslagsanslag av 105,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen II: 239.

Utskottet.

Av statsrådsprotokollet liksom av motionerna framgår, att föreningen Skyddsvärnet i Göteborg i en till departementschefen ställd skrivelse gjort samma framställning som motionärerna. Departementschefen har i anledning därav uttalat, att det berörda spörsmålet syntes böra prövas vid pågående utredning angående villkorlig dom. Skrivelsen har därför överlämnats till de sakkunniga, som omhänderhava denna utredning för att tagas i övervägande vid fullgörande av deras uppdrag. Då frågan om höjd ersättning till övervakare av villkorligt dömda sålunda är föremål för utredning, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka förevarande motioner.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Wangsons samt herrar Pehrssons i Göteborg och Linds förenämnda motioner (I: 117 och II: 239) till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

32:o) **Medikolegala besiktningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, sid. 85) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 32,000 kronor.

33:o) **Ersättning för vissa bötesandelar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, sid. 85 och 86) och under erinran, att anslaget för innevarande budgetår är upptaget med ett belopp av 11,600 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Ersättning för vissa bötesandelar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 9,600 kronor.

34:o) **Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av in-teckningsförnyelsernas avskaffande.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 34, sid. 86) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Fångvården m. m.

35:o) **Avlöningar till befattningshavare hos fångvårdsstyrelsen. Avlöningar till befattningshavare å fångvårdsstaten. Fångvårdsstyrelsen och fångvårdsstaten: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 35—37, sid. 86—88) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

36:o) **Interneringsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, sid. 88) och under erinran, att för ändamålet anvisats samma belopp för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 13,500 kronor.

37:o) **Överståthållarämbetets och länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, sid. 88) och under erinran, att samma belopp anvisats för ändamålet för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetets och länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 210,000 kronor.

38:o) **Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, sid. 88 och 89) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 16,000 kronor.

39:o) **Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, sid. 89) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 33,000 kronor.

40:o) **Bidrag till svenska skyddsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 89) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 90,000 kronor.

41:o) **Övervakning av villkorligt frigivna.** I en inom första kammaren av herr G. W. Källman väckt motion, nr 175, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av kungörelsen den 23 december 1918 angående bestridande av kostnader för övervakning av villkorligt dömda, att dylik ersättning jämväl må tillkomma övervakare av villkorligt frigivna.

I fråga om de skäl, motionären anført till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Enligt lagen den 22 juni 1906 angående villkorlig frigivning skall den, som villkorligt frigives, under så lång tid, som vid frigivningen återstår av straffet, dock minst ett år, vara underkastad särskild tillsyn. Denna tillsyn utövas av s. k. tillsyningsmän, vilka förordnas av länsstyrelsen. Finnes ej annan person vara därtill lämplig och villig, äro på landet landsfiskal och i stad polismästare och stadsfiskal pliktiga mottaga sådant förordnande. Någon ersättning av statsmedel för dylikt uppdrag utgår icke och har, såvitt utskottet kunnat utröna, icke tidigare ifrågasatts. Då utskottet är förvissat om att vederbörande myndigheter, därest behov av ersättning i förevarande hänseende föreligger, föranstalta om vidtagandet av de åtgärder, som må befinnas erforderliga, anser sig utskottet icke böra tillstyrka skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t. Utskottet hemställer alltså,

att herr Källmans förenämnda motion (I: 175) icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

42:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43, sid. 90—92) att

dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937,

dels ock till statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 164,500 kronor.

För innevarande budgetår har till bestridande av ifrågavarande avlöningskostnader anvisats ett belopp av 163,800 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, dels att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skulle höjas med 500 kronor, att utgå till ett köksbiträde vid anstalten såsom ersättning för mistad förmån av fri kost, dels ock att posten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal skulle höjas med 700 kronor, huvudsakligen för att tillgodose ökat behov av skrivhjälp. Å andra sidan föreslås, att posten till avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal sänkes med 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	kronor	133,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	»	4,100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor	23,200
b) Avlöningsförhöjningar m. m., förslagsvis	»	3,600
	»	26,800
	Summa kronor	164,500;

b) till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 164,500 kronor.

43:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44, sid. 92—93) att till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 185,600 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 183,600 kronor allenast den ändringen, att anslagsmedlen till arbetspenningar åt eleverna föreslås höjda från 5,000 kronor till 7,000 kronor. I anslutning härtill har den i omkostnadsstaten ingående posten till övriga utgifter höjts med 2,000 kronor till 160,100 kronor.

Utskottet.

Vid beräkningen av ifrågavarande anslag har departementschefen utgått från ett medeltal elever per år av 170. Den faktiska medelbeläggningen har emellertid, såsom av statsrådsprotokollet framgår, under de senaste åren uppgått till endast omkring 150 elever. Med hänsyn härtill synes utskottet anslaget kunna beräknas efter ett något lägre elevantal än som skett, förslagsvis 160. Även denna beräkning torde giva tillräckligt utrymme för ökning av elevantalet, om så skulle erfordras. Enligt verkställda beräkningar bör anslaget med nu angivna utgångspunkt bestämmas till i runt tal 180,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 180,000 kronor.

44:o) **Understöd till skyddshemmen å Viebäck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, sid. 93—94) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd till skyddshemmen å Viebäck* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 94,700 kronor.

45:o) **Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, sid. 94) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 7,300 kronor.

Diverse.

46:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 47, sid. 95) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

47:o) **Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, sid. 95) och under erinran, att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 65,000 kronor.

48:o) **Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, sid. 95) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

49:o) **Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, sid. 95 och 96) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,000 kronor.

50:o) **Bidrag till »Nordisk Tidsskrift for Strafferet».** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 96) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till »Nordisk Tidsskrift for Strafferet»* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 1,200 kronor.

51:o) **Bidrag för utarbetande av internationella privaträttsliga bestämmelser rörande lufttrafik.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52, sid. 96), att till Bidrag för utarbetande av internationella privaträttsliga bestämmelser rörande lufttrafik för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,200 kronor.

Till ifrågavarande ändamål hava medel hittills anvisats från andra huvudtitelns anslag till extra utgifter. För nästa budgetår har Kungl. Maj:t emellertid ansett sig böra föreslå, att ett särskilt anslag för ändamålet uppföres i riksstaten. Beloppet avser att motsvara gällande kurs å 1,000 gamla franska guldfrancs.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag för utarbetande av internationella privaträttsliga bestämmelser rörande lufttrafik* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,200 kronor.

52:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 53, sid. 97) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

53:o) **Extra utgifter.** I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, sid. 97), vilket innebär en höjning i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget med 2,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

54:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 55, sid. 98) avgiver utskottet utlåtande senare under riksdagen, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 18 februari 1936.

På statsutskottets vägnar.

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Nilsson* i Gränebo, *Svensson* i Kompersmåla, *Asplund*, *Walles*, *Nylander*, *Nilsson* i Fredriksfält, *Tham*, *Lindström* och *Magnusson*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Jansson*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Nilsson* i Hörby, *Isacsson*, *Aronson*, *Andersson* i Ovanmyra, *Olsson* i Staxäng och *Persson* i Tidaholm.

